

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ

ಎಸ್. ಆರ್. ನಿಂಗಣ್ಣವರ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ವಿಶ್ವಭಾರತಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು

ತುರನೂರ, ರಾಮದುರ್ಗ, ಬೆಳಗಾವಿ.

Article Link: <https://aksharasurya.com/2023/07/satteppa-r-ningannavar/>

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳುವ ಮೊದಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೀವು ಯಾವ ಊರಿನವರು? ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇನು? ಎಂದು. ಆಗ ಆತ ಊರಿನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದಾಗ ಆ ಊರಿನ ಒಂದು ಚಿತ್ರಣವೇ ತೋರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ಥಳದೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಬೆರತುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಒಡನಾಟ ಸ್ಥಳನಾಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ನಾಂದಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

ಅಲೆಮಾರಿ ಜೀವನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮಾನವರ ಬದುಕು ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದೆಡೆ ನೆಲೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಮೊದಮೊದಲು ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಗ್ರಾಮಕಲ್ಪನೆಯ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಆಯಾ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಗುಂಪುಗಳ ನೆಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಹೆಸರಿಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು, ತದನಂತರ ಇದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ತಾನು ನೆಲೆ ನಿಂತ ಊರಿಗೂ ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಮಾನವ ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದ ಹೊರವಲಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವುಗಳೇ ಅವನ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಗೈತಿಹಾಸಿಕ ಮಾನವನ ಮೂಲ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಹೊರಟಾಗ ಅನೇಕ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ, ಹೊಳೆ, ಕಡಲುಗಳ ವಿವರಣೆ, ದೇವಾಲಯಗಳ ಪೂಜೆ, ಪುನಸ್ಕಾರ, ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಲೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರಗಳು ಆಯಾ ಜನಾಂಗದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬೀರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸುಮಾರು 18 ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತಾದ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭರತಖಂಡವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆಯೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಕೆಲವೊಂದು ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಪತ್ರಿಕೆ, ಬಿಡಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಎಸ್. ತ್ಯಾಗರಾಜರವರು, ಶಂ. ಭಾ. ಜೋಶಿ. ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ, ಎಂ. ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ, ದೇ.ಜ.ಗೌ. ಮುಂತಾದವರು ಸ್ಥಳನಾಮ ಕುರಿತಾದ ರಚನಾಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇದರ ಕುರಿತಾದ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲೂಕು, ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಕುರಿತಾದ ಸಂಶೋಧನೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೀದರ, ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು, ರಾಯಭಾಗ ತಾಲೂಕಿನ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು, ಆಂಧ್ರ-ಕರ್ನಾಟಕ ಗಡಿಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಮುಂತಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಪ್ರಾಚೀನತೆ:

ಸಂಶೋಧನೆಯೆಂಬ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಸೇರುವಂತೆ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನವು ಕೂಡ ಒಂದಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಮಾನವಿಕ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಚರಿತ್ರೆಯಿರುವಂತೆ ಸ್ಥಳನಾಮ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಇಂತಹ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನದ ಚರಿತ್ರೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇಂತಹ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಅಧ್ಯಯನದ ನೆಲೆ ಯಾರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಈ ಅರಿವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ನೀಡಿದ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಸುಮಾರು 18 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೇ ಆರಂಭವಾದರೂ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದು 19 ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. “ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಪಾಣಿನಿ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದ”. ಅಲ್ಲಂದೀಚೆಗೆ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಉಲ್ಲೇಖ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೂ ಅವುಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದವುಗಳೆಂದು ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಪಗಳಿಂದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದೆಂದು ಪ್ರಪಥಮವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದವರು ಜರ್ಮನಿಯ ಗಾಡ್ ಫ್ರೀಡ್ ವಿಲಹೆಲ್ಮ್ ಲಿಬ್ಜಿಚ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸರು.

ಯುರೋಪಿನ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿದವನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸ್ಮಿತ್ ಮಹಾಶಯ. ಅದೇ ರೀತಿ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ ಸ್ಟೀಮನ್, ಫ್ರಾಂಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಾಂಗ್ಮನ್, ನಾರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ರೈ ಮತ್ತು ಸ್ಟೀಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋರಿನ್ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿದ ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು “ಸ್ಥಳನಾಮ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಬೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ವಿವರಣೆಗೂ ಆದ್ಯ ಗಮನ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು”. ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಲಾಭ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹಲವಾರು ಜ್ಞಾನ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ. ಜಾರ್ಜ್ ಆರ್ ಸ್ಟೀವರ್ಟ್, ಇಕ್ವಾಲ್ ಗಾರ್ಡಿನರ್ ಅಟ್ಟಿ, ಫಾಸ್ಟರ್ ಮೇಲ್ ಐಸಾಕ್ ಟೇಲರ್, ಶ್ರೀ ಜೆ. ಜೆ. ಎಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ಸ್ಥಳನಾಮದ ಕುರಿತು ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುರ್ಗಿಯವರ ‘ಕನ್ನಡ ನಾಮ ವಿಜ್ಞಾನ’ ಎನ್ನುವ ಕೃತಿ ನಾಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ದೇ.ಜ.ಗೌ. ರವರ ಸ್ಥಳನಾಮ ವ್ಯಾಸಂಗ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಕಾರರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮುಂತಾದ ಮೌಲಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಈ ಸ್ಥಳನಾಮದ ಅರ್ಥ, ಸ್ವರೂಪ, ಉಗಮ, ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಉದ್ದೇಶ:

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾತ್ರ ಭಾಷಿಕರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ದಾಖಲಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ತಪ್ಪು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅವನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಆಯಾ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ, ಚರಿತ್ರೆ, ಶಾಸನ, ಭಾಷೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ಆಚರಣೆಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೀಗೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲವುಗಳ ಕು-

ರಿತು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

1. ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು ಭಾಷಿಕ ಘಟಕಗಳೇ ಆದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಭಾಷಿಕ ಘಟಕಗಳೆಂದು ನೋಡದೇ, ಅವುಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.
2. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಕುಟುಂಬ, ಜಾತಿ, ವೃತ್ತಿ, ಧರ್ಮ, ದೈವ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದೆ.
3. ಸ್ಥಳೀಯ ಚರಿತ್ರೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಶಾಸನ, ದಾನ, ದತ್ತಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
4. ಸ್ಥಳ ನಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಐತಿಹ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದರೂ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಲಕ್ಷಣಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಾವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗಿದೆ.
5. ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಭಾಷಾವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.
6. ಒಂದು ಊರಿಗಿರುವ ಮೂಲ ಹೆಸರು, ಪ್ರಚಲಿತ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರು ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ, ಈ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಸ್ವರೂಪ:

ಮಂಗನ ರೂಪದ ಮಾನವ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತ ಸಾಗಿದ, ಹಸಿವು ಹಿಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಸಿಮಾಂಸ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು ತಿನ್ನುತ್ತ ಮರದ ಪೊಟರೆಯಲ್ಲಿ, ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗತೊಡಗಿದ. ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಹೊರಟು ಒಂದೆಡೆ ಆಹಾರ, ನೀರು ದೊರಕದಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಅರಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಬೆಂಕಿ ಶೋಧ ಮಾಡಿದ, ಹಸಿಮಾಂಸ ಬಿಟ್ಟು ಬೇಯಿಸಿ ತಿನ್ನಲಾರಂಭಿಸಿದ, ಮನುಕುಲ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಾಹಸ ಮಾಡುತ್ತ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಲೆಮಾರಿತನದಿಂದ ಬೇಸತ್ತ ಮಾನವ ಒಂದೆಡೆ ನೆಲೆ ನಿಂತು ಕೃಷಿ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಕೃಷಿ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಜೀವನ

ತಪ್ಪಿದ್ದಿಲ್ಲ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ತದನಂತರ ಮಾನವ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ, ಕುಟುಂಬ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬದುಕಲಾರಂಭಿಸಿದ, ಒಂದೆಡೆ ನೆಲೆ ನಿಂತು ಮನೆಮಾರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ನಂತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದ, ಆಗ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ಥಳದ ನಾಮಕರಣ ಅಗತ್ಯವಾಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು. ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ, ಹೆಸರಿಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೆಳೆದಂತೆಯೇ ಕುಟುಂಬನಾಮ, ಸ್ಥಳನಾಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮೂಡಿತು. ತಾನು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮ, ನಗರ, ಖೇಡ, ಕೋಟೆ, ಕೊತ್ತಲ, ಪುರ, ಎಡೆ, ತಾಣ, ಹಳ್ಳಿ, ವಾಡಿ, ಕೆರೆ, ತೋಟ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸಂಕೇತಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅರ್ಥ:

ಸ್ಥಳ ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಊರು, ಕೇರಿ, ಹಳ್ಳಿ, ಮುಂತಾದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳನಾಮ ಎಂದರೆ ಊರುಗಳ ಹೆಸರು ಎಂದರ್ಥವಾಗಿದ್ದು, ಜನರು ಒಂದೆಡೆ ನೆಲೆ ನಿಂತ ಸ್ಥಳವನ್ನು 'ಊರು' ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ 'Toponymy' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಗ್ರೀಕ ಭಾಷೆಯ ಪದವಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ವಿಜ್ಞಾನ A Science of Place's, ಎಂದೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಹೆಸರುಗಳಿವೆ, "ಗ್ರಾಮನಾಮ" (ಸಂಸ್ಕೃತ), "ಊರಪೆರ್ಲ" (ತೆಲಗು), ಇಡ್ಲೆಪಯರ (ತಮಿಳು), ಊರ ಹೆಸರು (ಕನ್ನಡ), ಪಾಟ್ಲಪೇರು (ಮಲೆಯಾಳ), ಮುಖಾಮನಾಮ (ಹಿಂದಿ), ಸ್ಥಲನಾಮ (ಉರ್ದು) ಮುಂತಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸ್ವರೂಪ:

ಅ. ಉಚ್ಚಾರಣಾ ಸಾಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಕ್ಷರ ಸವಕಳಿಯಿಂದಾಗಿ:

ಹಾರುವಕೇರಿ > ಹಾರೂಗೇರಿ	ಬೆಟ್ಟದಕೇರಿ > ಬೆಟಗೇರಿ
ಹೂವಿನಕೇರಿ > ಹುಕ್ಕೇರಿ	ಕಕ್ಕಯನಕೇರಿ > ಕಕ್ಕೇರಿ
ಉಪ್ಪಾರಹಟ್ಟಿ > ಉಪ್ಪಾರಟ್ಟಿ	ಎಡೆಹಳ್ಳಿ > ಯಡಳ್ಳಿ
ಚಿಕ್ಕಕೋಡಿ > ಚಿಕ್ಕೋಡಿ	ಗೊಲ್ಲರಹಟ್ಟಿ > ಗೊಲ್ಲರಟ್ಟಿ

ಕೊಂಡನೂರ > ಕೊಣ್ಣೂರ

ಕಾದರವಳ್ಳಿ > ಕಾದ್ರೊಳ್ಳಿ

ಬ. ಸಂಕ್ಷೇಪ್ತಕರಣ ಕಾರಣದಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ:

ಕಣವಿಕರವಿನಕೊಪ್ಪ > ಕೆ. ಕೆ. ಕೊಪ್ಪ

ಕಾಪೋಲಿ ಗುಂಜಿ > ಕೆ. ಗುಂಜಿ

ಮುಗಟಖಾನ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ > ಎಂ. ಕೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಹೊಳೆ ನರಸೀಪುರ > ಎಚ್. ಎನ್. ಪುರ

ಬದನೆಕಾಯಿ ಹುಣಶ್ಯಾಳ > ಬ. ಹುಣಶ್ಯಾಳ

ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ > ಎಸ್. ಆರ್. ಪಟ್ಟಣ

ಪೇರಿಕಾಯ ಹುಣಶ್ಯಾಳ > ಪಿ. ಹುಣಶ್ಯಾಳ

ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ > ಕೆ. ಆರ್. ಪೇಟೆ

ಕ. ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣದಿಂದ ಆದ ಬದಲಾವಣೆ:

ಆನೇಕಲ್ > ಗಜಶಿಲಾ

ಒಂಟಿಮಿಟ್ಟಿ > ಏಕಶಿಲಾನಗರ

ಕೋಳಿಪುರ > ಕುಕ್ಕಟಪುರ

ಪೆನುಕೊಂಡ > ಘನಗಿರಿನಗರ

ಪೊದ್ದುಟೂರು > ಪ್ರಭಾತಪುರಿ

ಬಸರೂರು > ಗರ್ಭಪುರಿ

ಬಿದರೂರು > ವೇಣುಪುರಿ

ಬೇಲೂರು > ವೇಲಾಪುರಿ

ಹುಲ್ಲಹಳ್ಳಿ > ತೃಣಪುರಿ

ಡ. ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾ ಉಚ್ಚಾರಣಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಆದ ಬದಲಾವಣೆ:

ಕಟಕಲಟ್ಟಿ > ಖಿಡಕಲಾಟ

ಬೆಳಗಾವಿ > ಬೆಳಗಾವ

ಕುರುವನಿಗೆ > ಕುರಣಿ

ಮುತ್ತಿಗೆ > ಮುತ್ತಗಾ

ಜಂಬುವಟ್ಟಿ > ಜಾಂಬೋಟಿ

ಸಂಗವಳ್ಳಿ > ಸಾಂಗಲಿ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸ್ಥಳನಾಮ ಬದಲಾವಣೆ:

ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ > ಕೆಂಪೇಗೌಡಪುರ

ಮಾದಿಗಹಳ್ಳಿ > ಮಾದಾಪುರ

ಚಿಕ್ಕ ಹೊಲಗೆರಿ > ಗಾಂಧಿನಗರ

ಹಾದರಗೆರಿ > ಹರನಗಿರಿ

ದೊಡ್ಡಹೊಂಗೆರಿ > ಅಶೋಕಪುರ

ಹೊಲತಿಹಾಳ > ಹನುಮಂತಾಪುರ

ಹರಿಜನನಗರ > ಸಿಧ್ಧಾರ್ಥನಗರ

ಸೂಳೆಕೆರೆ > ಶಾಂತಿಸಾಗರ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಜಿ.)

ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸ್ಥಳನಾಮ ಬದಲಾವಣೆ:

ಉಡುಮರಡಿ > ದೇವರಹಳ್ಳಿ ಕೂಡಲೂರು > ಹರಿಹರನಗರ

ದಟ್ಟಹಳ್ಳಿ > ರಾಮಕೃಷ್ಣನಗರ ಪಡವಾರಹಳ್ಳಿ > ವಿನಾಯಕನಗರ

ಭುಜಬಲದುರ್ಗ > ರಾಮದುರ್ಗ

ಜಾಗತಿಕಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳ ಬದಲಾವಣೆ:

ಐಬೀರಿಯಾ > ಸ್ಪೇನ್ ಗಾಲ್ > ಫ್ರಾನ್ಸ್

ಡಚ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ > ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾ ಫೀಕಿಂಗ್ > ಬೀಜಿಂಗ್

ಪ್ರಯಾಗ > ಅಲಹಾಬಾದ್ ಬರ್ಮಾ > ಮಯನ್ಮಾರ್

ವಿದೇಶಿಯರ ಆಗಮನದಿಂದ ಆದ ಸ್ಥಳನಾಮ ಬದಲಾವಣೆ:

ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು	ಬ್ರಿಟೀಷರು ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಹೆಸರು	ಬ್ರಿಟೀಷರು ಬಂದಾಗ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡ ಹೆಸರು
ನೀಲಗಿರಿ	ಉದಕಮಂಡಲ	ಊಟಿ
ಮಹಿಷಪುರ	ಮೈಸೂರು	ಮೈಸೂರ್
ಮರಮೂಟ್ಟು	ಬಂಗಾರಪೇಟೆ	ಬೌರಿಂಗ್‌ಪೇಟೆ
ಬೆಂದಕಾಳೂರು	ಬೆಂಗಳೂರು	ಬೆಂಗಳೂರ್
ವೇಣುಗ್ರಾಮ	ಬೆಳಗಾವಿ	ಬೆಲಗಾಂ (ಬೆಲಗಮ್)

ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳನಾಮ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ತುಂಬಾ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಪದಗಳು ಒಂದೇ ಎಂಬಂತೆ ಕಂಡರೂ ವರ್ಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತಲೇ ಸ್ಥಳನಾಮದ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳು ಗೋಚರವಾಗುವುದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು, ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಪೆಂ.
2. ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ.
3. ಸ್ಥಳನಾಮಗಳ ವ್ಯಾಸಂಗ, ದೇ.ಜ.ಗೌ.
4. ಜೀವನ-ಊರುಗಳ ಹೆಸರು, ದೇ.ಜ.ಗೌ.
5. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೋಶ, ಡಾ. ಚಿ. ಸಿ. ನಿಂಗಣ್ಣ (ಸಂ).
6. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೋಶ, ರಾಜಪ್ಪ ದಳವಾಯಿ (ಸಂ), ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶನ.
7. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳನಾಮಗಳು, ಶ್ರೀಮತಿ ಶೋಭಾ ತಪಸಿ.